

Dokument nr. 8:13

(2000-2001)

Forslag fra stortingsrepresentantene Kristin Halvorsen og Hallgeir H. Langeland om en målrettet og uavhengig undersøkelse av om gasskraftverk i Norge fører til reduserte eller økte utslipp av CO₂ i Europa

Til Stortinget

Bakgrunn

Spørsmålet om bygging av gasskraftverk i Norge henger nøye sammen med spørsmålet om hvordan slike gasskraftverk påvirker utslippene i Europa og dermed totalt sett. Siden CO₂-utslippene pr. energienhet er mindre for gass enn for kull, vil det bety mindre utslipp av CO₂ dersom gasskraftverkene erstatter kullkraftverk. Faglige instanser er imidlertid uenige i om dette vil skje.

Det ble i forbindelse med behandlingen av innstillingen til St.meld. nr. 29 (1998-1999) lagt frem en juridisk betenkning fra lovavdelingen i Justisdepartementet. Denne gjorde det klart at slik forurensingsloven er nå, gir den ikke rom for øking av forurensende utslipp uten at det kan dokumenteres at en slik virksomhet fører til reduksjon av utslipp andre steder.

Notatet fra lovavdelingen gjør det med andre ord klart at det må være en stor grad av sikkerhet for at gasskraftverkene faktisk fører til reduksjon av utslipp av CO₂ for at de skal kunne bygges. Det er mye som tyder på at denne sikkerheten ikke er til stede.

I forbindelse med den nye utslippstillatelsen til Naturkraft som Miljøverndepartementet offentliggjorde fredag 6. oktober 2000, uttalte miljøvernministeren at utslippene «sannsynligvis blir mindre med de norske gasskraftverkene enn uten». Fra å være sikkert var det nå sannsynliggjort.

Det faglige grunnlaget for argumentet om reduksjon av CO₂ i Norden som følge av gasskraftverk i Norge, reflekteres heller ikke entydig blant faglige eksperter i Norge og andre land.

I et intervju i Dagbladet tirsdag 24. oktober 2000 uttalte sjefen for det europeiske miljøbyrået Domingo Jiménez-Beltrán at «Jeg kan ikke se at det er mulig å hevde at norske gasskraftverk vil føre til lavere utslipp av klimagasser totalt i Europa». Han sier videre at norske gasskraftverk vil komme i tillegg til annen produksjon av elektrisitet i Europa.

På møtet i energi- og miljøkomiteen i vår sa Sta-

tens forurensningstilsyn (SFT) at selv om vi er nødt til å importere kullkraft i opptil ti år til, vil det være bedre globalt sett enn om vi i dag bygger gasskraftverk som vil fortsette å slippe ut store mengder CO₂ i lang tid framover.

I et notat fra 18. februar 2000 skriver SFT:

«SFT vurderte også utslippsvirkningene av gasskraftverk i forhold til import av kullkraft fra kontinentet. Dersom en legger til grunn at norsk gasskraft vil redusere produksjonen av kullkraft i Europa og at den økte produksjonskapasiteten ikke spises opp av økt elforbruk, kan norske gasskraftverk redusere CO₂-utslippene på kort sikt. Gasskraftverkene har imidlertid lang levetid (20-30 år) og det er sannsynlig at de akkumulerte utslippene på lang sikt vil være lavere med «CO₂-frie» gasskraftverk, selv om en må vente på renseteknologien og importere kullkraft i en periode på 3-10 år.»

I behandlingen av den nye utslippstillatelsen er imidlertid ikke SFT konsultert. Dette blir begrunnet i miljøvernministerens svar på skriftlig spørsmål nr. 474 (1999-2000):

«Det er energimyndighetene som først og fremst har kompetanse i spørsmål som angår virkninger i energimarkedet i Norge, Norden og Europa dersom det bygges gasskraftverk i Norge.»

Men det er ikke utelukkende energimarkedene som bør stå sentralt. Hvordan energimarkedene påvirker utslippene er det avgjørende, og her er det SFT og andre miljøbyråer som har kompetanse.

Norske fagmiljøer innen elproduksjon er heller ikke entydige i spørsmålet om gasskraftverkene vil føre til redusert energibruk i Europa. NVE ser sammenhengen mellom utslipp av CO₂ og forbruks- og produksjonsutviklingen i årene fremover. Ettersom Kyoto-protokollen nå er signert, er det den og de energipolitiske tiltakene som vil komme for å oppfylle protokollens forpliktelser, som vil være bestem-

mende for de totale utslippene i Norden. I et leserbrev i Aftenposten uttrykker faginstansen det som følger:

«NVE påpekte (i konsesjonen) at norsk gasskrafts virkning på utslipp av CO₂ blant annet ville avhenge av forbruksutviklingen, og hvordan en forventet vekst i elektrisitetsforbruket i Norden skulle dekkes inn gjennom økt produksjonskapasitet.»

I Aftenposten 18. februar 2000 sier videre sentrale aktører i det danske kraftmarkedet rett ut at de tviler på at norske gasskraftverk vil påvirke danske kullkraftverk i det hele tatt, og at ingen danske kullkraftverk vil bli stengt. Ekspertene i miljøbevegelsen uttrykker det samme synet. En rapport fra Norges Naturvernforbund fra februar i år konkluderte at:

«Hverken ved netto eksport eller netto import av kraft vil bygging av gasskraft i Norge føre til reduserte klimagassutslipp i Norden eller Nord-Europa.»

Man kan med andre ord ikke si det er avgjørende sikkert at bygging og drift av norske gasskraftverk vil føre til reduserte utslipp totalt i løpet av sin levetid, eller ei. I beste fall er det faglig uklarhet, kanskje fordi forutsetningene er forskjellige for de ulike rapportene. Det anses derfor som av avgjørende betydning at disse forholdene klargjøres av en uavhengig faginstans som Statens forurensningstilsyn (SFT) eller det alleuropeiske miljøbyrået The European Environmental Agency EEA.

Forslag

Med bakgrunn i det ovennevnte fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til en målrettet og uavhengig undersøkelse om norske gasskraftverk vil redusere europeiske CO₂-utslipp i løpet av tidsperioden for gasskraftverkernes levetid, minimum 20 år.

24. oktober 2000